

ETF UK
OPONENTSKÝ POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI JULIE ŘÍHOVÉ
Význam psychoterapie pro léčbu závislosti na alkoholu
srpen 2008

V předložené práci si autorka klade za cíl vytvořit objektivní materiál o alkoholismu a možnostech jeho léčby s tím výchozím předpokladem, že výsadní postavení v léčbě závislosti na alkoholu zastává psychoterapie, o níž autorka také předpokládá, že je jedním z nejvýznamnějších prostředků k dosažení trvalé abstinence.

Pro zpracování tématu zvolila z bohaté dostupné literatury řadu titulů převážně českých autorů.

Práce je členěna do tří základních kapitol, pojednávajících o alkoholismu a jeho léčbě a následně o psychoterapii. Na závěr jsou připojeny dvě anamnesticky zpracované kasuistiky a jeden rozhovor s člověkem, který opakovaně prodělal léčbu závislosti.

Z celé práce je patrný výrazný myšlenkový a postojevliv skálovské školy léčby alkoholismu.

Kapitoly věnované alkoholismu považuji za důkladně a dostatečně zpracované. V kapitole o psychoterapii je však věnován značný prostor – dle mého až nadbytečný (str. 30 – 40) – psychoterapii BEZ zaměření na léčbu závislosti na alkoholu. A teprve na menší ploše (str. 40 – 44) je věnována pozornost již konkrétně psychoterapii osob závislých na alkoholu. I zde však chybí důkladnější rozbor aplikace a efektivity ve specifickém kontextu alkoholismu (kap. 4.3 – 4.3.3).

Zde také nacházíme tvrzení, které není opřené o žádný zdroj, přestože vyvolává polemiku: „Nejúčinnější psychoterapeutická léčba alkoholismu probíhá v rámci léčebného společenství zařízení, přičemž dochází ke kombinaci individuální, rodinné a skupinové psychoterapie (...).“ (str. 40) Odkud pochází tento poznatek, kdo provedl výzkum, na jaké populaci, kdy a kde o tom publikoval?

Další tvrzení, které vyžaduje bližší vysvětlení, je na str. 31: „Sociální práce jako terapeutická pomoc (...) je prováděna formou individuální terapie“. Za východisko tohoto způsobu práce označuje autorka PCA. Znamená to, že se bavíme o psychoterapii, nikoli soc. práci? O sociálním pracovníkovi, který má psychoterapeutický výcvik, a proto neprovádí sociální práci, ale terapeuticky pracuje na „duševním zdraví a pohodě klienta“?(str. 31) Nebo je to míněno jinak?

Pozoruhodné je, jak na str. 40 autorka uvádí, že konstruktivistické systemické přístupy se k léčbě alkoholismu nehodí, protože jsou krátkodobé, ale už na další stránce vyzdvihuje u závislosti používanou KBT, kterou však charakterizuje také jako krátkodobou a na řešení zaměřenou (str. 41). V tom je rozpor, který není nijak reflektován.

Doplnit práci o případové studie je dobrý nápad, škoda že předložené případy neobsahují žádný záznam související s psychoterapií, čili významově zůstávají mimo cíl práce.

Co se týče formální stránky textu, jisté nedostatky se nachází v práci s informačními zdroji. Autorka odkazuje na zdroje v poznámkách pod čarou i v textu, někdy jménem a rokem (str. 7), někdy jménem a názvem titulu (str. 13) a jindy zas celým odkazem (str. 10). Citace nespĺňují bibliografickou normu. Doporučuji způsob odkazování sjednotit a dodržovat citační normu. Titul *Souvislosti mezi alkoholem a jinými návykovými látkami – důsledky pro prevenci a léčbu* (str. 15) není uveden v seznamu literatury. Podobně publikace přímo citovaných autorů Prochasky a Norcross (str. 35) nemá řádně uveden odkaz s uvedením stran, ani není

v seznamu literatury (tam nacházíme jinou publikaci těchto autorů). Autorka opakovaně neuvádí stránky u přímých citací ani u převzatých pasáží.

Co se týče ověřování hypotéz o výsadním postavení psychoterapie v léčbě alkoholismu a její významnosti v dosahování trvalé abstinence, není práce stavěna způsobem, který by umožňoval spolehlivě tyto předpoklady potvrdit/vyvrátit. Nicméně cíl sestavit materiál o alkoholismu a možnostech jeho léčby autorka splnila. Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **D – uspokojivě**.

Mgr. Anna Klimešová

15.8.2008

Otázky k obhajobě:

1. V první vývojové fázi dle Jellinka (str. 7) jsou uvedeny některé důvody, proč člověk užívá alkohol. Napadne vás ještě nějaký další důvod, proč lidé často alkohol užívají? (Tento důvod se také stává významným prvkem v následné terapeutické práci s motivací alkoholiků k abstinování.)
2. Vysvětlete, prosím, svoje tvrzení na str. 31: „Sociální práce jako terapeutická pomoc (...) je prováděna formou individuální terapie.“ (viz poznámku výše v textu).